

Artikel i Norrtälje Tidning den 18 januari 2018

Lite utrymme för utomhuslek på nya förskolan: "Bra exempel på hur man inte bör göra"

Nästa vecka ska Brännäset, den nya förskolan, anlända till Norrtälje hamn. På förskolans gård finns mindre än åtta kvadratmeter per barn att leka på, eller en femtedel av den yta som Boverket rekommenderar.

– Ett bra exempel på hur man inte bör göra i fortsättningen, säger arkitekten Elisabeth Edsjö.

ANNONS

Först var det meningen att fritidsgården Brännäsgårdens lokaler skulle omvandlas till förskola, men det förslaget stoppades efter en uttryckning från kommunstyrelsen. Istället byggs förskolan Brännäset som en paviljong i två våningar på andra sidan kvarteret. Den snabbt framtagna lösningen innebär att förskolebarnen får dela på en lekplats som ligger mycket långt från Boverkets normer om förskolors utemiljö. För förskolan rekommenderar Boverket 40 kvadratmeter per barn. Utanför paviljongen i Norrtälje hamn har 630 kvadratmeter, betydligt mindre än en normal villatomt, avsatts för 80 barns utelek. Hälften av ytan blir asfalterad, och den andra halvan beskrivs som grönyta.

[LÄS MER: Protester räddade fritidsgården](#)

I stadsmiljöer får många kommuner svårt att leva upp till Boverkets rekommendationer när exploateringstrycket och kravet på nya bostäder ökar. Hårdast är trycket i storstäderna, men till exempel Malmö har ändå antagit riktlinjer som anger 25 - 30 kvadratmeter per barn och en sammanhållen yta som är minst 2 000 kvadratmeter sammanlagt. Exempel i linje med Malmö finns också i Norrtälje där Frötuna förskola har 20 kvadratmeter per barn - men i Norrtälje hamn blir det knappt 8 kvadratmeter i den här etappen.

I byggintensiva Stockholm ingår arkitekten Elisabeth Edsjö i en grupp som har kritiserat flera trånga gårdar, bland annat i en genomgång i Dagens Nyheter. Kritiken har lett till att kommunen nu ska ta fram ett eget program för skol- och förskolegårdar. NT har bett henne att titta på planen för Brännäset.

– Den går kanske inte att påverka nu, men är ett bra exempel på hur man inte bör göra i fortsättningen, säger Elisabeth Edsjö.

De flesta barn går i förskola, från 6 år är det obligatoriskt och ett barn tillbringar huvuddelen av sin vakna tid där. Utomhusleken är nödvändig för barns fysiska och psykiska hälsa, för deras sociala träning, koncentrations- och inlärningsförmåga. Det står också klart att tillgång till utrymme som uppmuntrar till rörelse motverkar framtida benskörhet, fetma, diabetes och hjärt-kärlsjukdomar. För att en gård skall kunna möta de kraven behövs olika terräng- och vegetationstyper, möjligheter att springa fritt och fort och dessutom sol- och vindskydd.

– Det är en tillfällig lösning med en paviljong på den här platsen och jag hoppas att den inte blir kvar i 10 år, som det blivit på andra håll, säger kommunens förskolechef Helen Langvad. Vi kan ju se närheten till en stor byggarbetsplats också som något positivt med många grävskopor och möjligheter för barnen att se en så stor byggnation växa fram.

Möjligheterna att gå i väg till grönområden med barnen tror Helen Langvad kommer att finnas:

–Även om förskolan kanske inte kan gå i väg med hela barngruppen eftersom det kräver mycket personal, kan delar av gruppen ge sig ut till grönområden, säger hon.

Sedan länge har Norrtälje halkat efter med långtidsplaneringen av förskolelokaler och akutlösningen Brännäset är en effekt av det. Men just nu pågår ett arbete med att se över behoven. Bristen på nybyggda förskolor skulle kunna avhjälpas om nya privata förskolor skaffar egna fastigheter, vilket också skulle göra det billigare för kommunen.

– Vi ser pragmatiskt på detta, säger Olle Jansson (S) ordförande i Barn- och skolnämnden. Vi vill ha en balans mellan kommunalt och privat och just nu ser jag ett utrymme för privata initiativ för nya förskolor och vi har haft möten med flera intressenter.

Hur utemiljön kring den nya förskolan Brännäset kommer att bli vill Olle Jansson inte uttala sig om:

– Jag har inte sett någon skiss på utemiljön, det viktiga är att personalen kan bedriva en verksamhet med hög kvalitet och då är utemiljön en väldigt viktig del.

Från både tjänstemän och politiker i Norrtälje har NT fått signaler om att Stockholms lösningar är värda att titta på.

– Stockholm bör definitivt inte vara en förebild, varnar arkitekten Elisabeth Edsjö. Det jag sett i våra granskningar imponerar inte. Små gårdar innebär mycket hårt slitage och beläggningar med plastgräs eller asfalt.

I en debattartikel i Svenska Dagbladet nyligen påpekade bland andra Birgitta Lööf, biträdande stadsbyggnadsdirektör i Göteborg, att den pågående byggboomen innebär en utmaning för våra politiker. Intressekonflikter kring den kommunala marken kan bli hårda när byggföretagen vill bygga bostäder och strävar efter en hög exploateringsgrad samtidigt som förskolor, service och offentliga miljöer krävs för att kommunerna kan bygga samhällen och inte bara bostäder.

I april räknar kommunen med att verksamheten i nya Brännäset kan dra i gång.

Kajsa Althen
kajsa.althen@mittmedia.se